

Πλάτων Τήνιος
Πανεπιστήμιο Πειραιώς
London School of Economics

Η μακρά ασφαλιστική μεταρρύθμιση 1958-2018

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΕΙΣ

Ιωάννινα 31 Μαρτίου 2016

Ασφαλιστικό 1958: Κοινοί κανόνες

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	1. Περιορισμένα τα δυνάμενα να διατεθούν διά την κοινωνική ασφάλισιν μέσα. Το ποσοστό (της κοινωνικής ασφάλισης εις το ΑΕΠ) δέον να θεωρηθαι ήδη λίαν υψηλό.
	2. Μη-λελογισμένη κατανομή των πόρων κατά κλάδους και φορείς 2α Κατά κλάδους. "Ο κλάδος αναπηρίας-γήρατος έχει από ετών <u>παθητικών ασφαλιστικών ισοζυγιον</u> , ο δε απολογισμός εμφανίζει και <u>λογιστικόν έλλειμμα</u> . Το έλλειμμα, όπερ οφείλεται κυρίως εις το έλλειμμα του ΙΚΑ, αποτελεί το πλέον σοβαρόν και επείγον πρόβλημα της κοινωνικής ασφαλίσεως. 2β Κατά φορείς: "Ανομοιομορφία και ανισότης των διατιθέμενων πόρων εις τους διάφορους φορείς"
	3. "Μη-λελογισμένη συμμετοχή του Κράτους εις τα βάρη της κοινωνικής ασφαλίσεως..."Οικονομικοί πόροι έχουν θεσπιστεί με γνώμονα ουχί την ανάγκην αλλά την ισχύν ή πίεσιν... δηλαδή καλούνται πολλοί να εξασφαλίσουν τα προνόμια των ολίγων".
	4. Καθυστερούμεναι ωφειλαί , κυρίως στο ΙΚΑ. "Η κυρία αιτία είναι οι διευκολύνσεις εξοφλήσεως, γεγονός το οποίον έχει συντελέσει εις την χαλάρωσιν παντός αισθήματος ευθύνης".
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ	1. "Έλλειψις ενιαίου προγράμματος κατά την θέσπισιν και οργάνωσιν της κοινωνικής ασφαλίσεως" 1α Πληθύς φορέων. Συγχωνεύσεις στο ΙΚΑ
	2. Πλήρης ανισότης προστασίας, ώστε η περί ισότητος των πολιτών συνταγματική αρχή να έχει τελείως λησμονηθεί"
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Περιεχόμενον της προστασίας - αφάνταστος η ποικιλία των διατάξεων. Ανάγκη αναμορφώσεως της όλης νομοθεσίας... δια να τεθούν βασικάί αρχαί: α. Διπλή ή πολλαπλή σύνταξις, το πλέον βασικόν β. υπερβαλλόντως επιεικείς και δεκτικάί καταδολιεύσεων προϋποθέσεις συνταξιοδοτήσεως γ. Εξαιρετικώς χαμηλά όρια ηλικίας δ. Ισοπεδωτικός τρόπος υπολογισμού συντάξεως ε. Συντάξεις αναπηρίας
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	Ανάγκη συστήματος το οποίον θα συνδυάζει το αναγκαίον με το εφικτόν και απηλλαγμένον από την απaráδεκτον αντίληψιν ότι σκοπός του είναι να εξασφαλίζει προνόμια εις βάρος των πολλών , ... θα χρησιμοποιήσει τα υπάρχοντα μέσα διά την αντιμετώπισιν της ανάγκης. -(Διά την αντιμετώπισιν των καλοπίστων και μη αντιδράσεων) ... " επιβάλλεται μελέτη μη πιεζομένη από σπουδήν και θόρυβον, πρόγραμμα ενεργείας μακράς πνοής και σταδιακή αυτού εφαρμογή ... Προ παντός επιβάλλεται εξασφάλισις υπερκομματικού χαρακτήρος ".

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΚΘΕΣΗΣ Υπ. Συντονισμού 1959 (Στο Τήνιος 2001 σελ 272)

Ομάς Ερεύνης Κοινωνικής Ασφαλίσεως: **Α. Νικολόπουλος, Δ. Βαρβαρήγος, Π. Πανάρετος, Ε. Παπαντωνίου, Μ. Ραφαήλ και Φ. Χατζηδημητρίου**

Ασφαλιστικό του 2018 (;): κοινοί κανόνες

Οι προτάσεις του 2016 βασίζονται στην **εφαρμογή κοινών κανόνων**. Αυτό γίνεται σε *τρεις* διαστάσεις:

- i. Μεταξύ γενεών:** «Σύστημα Νέων» του Νόμου Λοβέρδου εφαρμόζεται *αναδρομικά* σε όλους
 - i. Διάψευση διαβεβαιώσεων από το 1990 και μετά. Συνταξιούχοι περιμένουν ως το 2018.
 - ii. Μεταξύ ειδών εργασίας:** Εξομοίωση αυτοαπασχολούμενων και αγροτών με ΙΚΑ.
 - i. Τόσο στα δικαιώματα όσο (*κυρίως και άμεσα*) στις εισφορές. Μελλοντική βελτίωση συντάξεων.
 - ii. Μεγάλες αυξήσεις σε εισφορές αποτρέπουν τις μειώσεις στους μισθωτούς.
 - iii. Μεταξύ ταμείων** – Ενσωμάτωση όλων (κύρια ασφάλιση+εφάπαξ) σε **ένα** ταμείο με **ενιαίους** κανόνες.
- ❖ Ολοκλήρωση του σχεδίου του 1958 – **60 χρόνια μετά.**

❖ **Επί τέλους** – Το ενιαίο, διανεμητικό, πλήρως κρατικό σύστημα που **οραματίστηκαν το 1934/ 1951!!**

❖ **Τελειώσαμε;;;**

Το πρόβλημα: Εξήντα χρόνια 'μη λύσης'

Γάλλος Πολιτικός: 'Δεν υπάρχει πρόβλημα του οποίου η μη λύση, να μην είναι λύση'

- Συνεπής (και επιτυχημένη για το πολιτικό σύστημα;) εφαρμογή στο ασφαλιστικό στην Ελλάδα.

Ευαγγελία Παπαντωνίου (1958): «Ανάγκη συστήματος το οποίον να συνδυάζει το αναγκαίον με το εφικτόν και απηλλαγμένον από την απαράδεκτον αντίληψιν ότι σκοπός του είναι να εξασφαλίζει προνόμια εις βάρος των πολλών ... θα χρησιμοποιήσει τα υπάρχοντα μέσα δια την αντιμετώπισιν της ανάγκης»

- Δεν έγινε 1958 (άνοδος ΕΔΑ), 1965 (αστάθεια), 1968 (δικτατορία), 1978 (πληθωρισμός), 1988 (ΠΑΣΟΚ), 1998 (Σπράος), 2008 (Πετραλιά).
- 2016: Θα γίνει, **σίγουρα**, το 2018!!!

Τι γίνεται μετά από εξήντα χρόνια άρνησης;

1. Χρεοκοπία 2010.
2. Συνέχεια άρνησης μετά 2010 με άλλο τρόπο
 - Συζητήσεις χωρίς πράξεις αντικαθίστανται από **πράξεις χωρίς συζήτηση** – «Φταίνει **άλλοι**». Η τρόικα/ η κρίση.
3. Τι σημαίνει η άρνηση για το είδους των προτάσεων που εξετάζονται
 - Το κόστος της αυτοπαγίδευσης. 'Path dependence' --- Δέσμευση πορείας.
 - Λάθος λύσεις σε λάθος πρόβλημα. Ανάγκη μιας νέας αρχής.

Περίγραμμα: Ένα πρόβλημα διακυβέρνησης

Το πρόβλημα έγκειται στην αδυναμία διαχείρισης πολιτικών αποφάσεων.

Στην ‘Τεχνολογία διαβούλευσης’ – πολιτική ανικανότητα

1. Στο πλαίσιο διαβούλευσης – ποιο είναι το πρόβλημα προς επίλυση

Το αντικειμενικό πρόβλημα: Δημοσιονομική Διαχείριση της μακράς περιόδου. Σχέση του σήμερα με το αύριο.

2. Στο περιεχόμενο διαβούλευσης – μετάθεση προβλήματος

- Πώς επιμελώς δεν καταλαβαίνουμε ότι τα πράγματα γίνονται χειρότερα

3. Στη διαδικασία διαβούλευσης – Το ποιος και πώς.

- Ποιος θα αναλάβει το ρίσκο να προτείνει

Ένα κοινό πρόβλημα: Δημοσιονομική Διαχείριση μακράς περιόδου

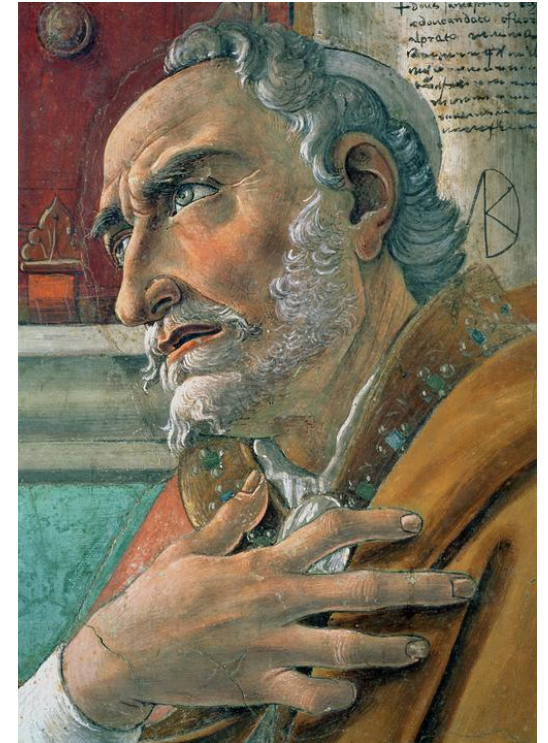
Διαχείριση του **σήμερα** σε σχέση με το **μακρινό αύριο**.

- Συντάξεις ένα μόνο παράδειγμα. Αλλα: Περιβάλλον, Ενέργεια και διαχείριση πυρηνικών αποβλήτων.
- Πειρασμός: να βολευτούμε τώρα για να παραπέμφουμε το πρόβλημα στο μέλλον.
 - **Θέμα διακυβέρνησης:** Συστήματα ελέγχου και εποπτεία σηματοδοτούν θέμα και δρομολογούν λύση.
 - Επίμονη αποτυχία στην εξεύρεση λύσης σημαίνει ότι υπάρχει ένα δομικό/ συστημικό πρόβλημα. **Αλλαγή συστήματος.**

Στις συντάξεις στην Ελλάδα το πρόβλημα εμφανίζεται 1950. Μετακυλιέται στο μέλλον. Στο μεταξύ προστίθενται νέες στρώσεις προβλημάτων. Τρεις γενιές 'ασφαλιστικών' συσσωρεύτηκαν. Οι εξετάσεις προσθέτουν θέματα

1. Το ασφαλιστικό του 1950: διαχείριση ανώριμου συστήματος
2. Το ασφαλιστικό του 1990: Επερχόμενη γήρανση
3. Το ασφαλιστικό του 2020: Διεθνής καταμερισμός εργασίας, τεχνολογία

Ενώ πρέπει να λύσουμε το θέμα 3, είμαστε ακόμη κολλημένοι στο θέμα 1

Αγ. Αυγουστίνος
«Κάνε με ενάρετο,
αλλά όχι ακόμα».

Τα πρώτα δύο ασφαλιστικά και η χρεοκοπία

Το αρχικό ασφαλιστικό – πώς ωριμάζει ένα νέο σύστημα;

- Το σύστημα ήταν στην αρχή του εσκεμμένα γενναιόδωρο. Το αρχικό πρόβλημα

Από την δεκαετία του 1980 γνωστό ότι θα υπήρχε δημογραφική επιδείνωση από **το 1990** με μεγάλη επιτάχυνση **γύρω στο 2015**.

Τελευταία ουσιαστικά μέτρα για το ασφαλιστικό 1990-1992 - μερική αντιμετώπιση του προβλήματος του 1950.

- Από 1992 και μετά το σύνολο της επιδείνωσης χρηματοδοτείτο με κρατική επιχορήγηση *χωρίς όμως νέους δημοσιονομικούς πόρους*.
- Δηλαδή: μετακύλισή του βάρους **στην επόμενη γενιά με δανεισμό**. 2001- εξωτερικός δανεισμός
 - Η γήρανση ως δημογραφική πρόκληση **επιδεινώνεται**. Διπλό βάρος στο μέλλον (δικό τους+ εξ αναβολής)
 - Αντί να αντιμετωπιστεί το ασφαλιστικό όταν μπορούσαμε, μετατέθηκε όταν δεν μπορούσαμε.

Χρεοκοπία 2010 – αποτέλεσμα του ασφαλιστικού **Μηχανισμού Καταστροφής**.

Πραγματική και δήθεν αντιμετώπιση

Πραγματική αντιμετώπιση: Παράδειγμα Ν. Κορέας – αρχή κοινωνικής ασφάλισης 1987

- Δύο μεγάλες μεταρρυθμίσεις 1998 (Ασιατική κρίση) και 2007. Ανοιχτός διάλογος τώρα.
- Προαναγγελία αύξησης ορίου ηλικίας στα 65 με ολοκλήρωση 2034 (1 χρόνο κάθε 5 από το 2013).
- Διατήρηση υψηλού ασφαλιστρού με χαμηλές συντάξεις. Δημιουργία του 3^{ου} μεγαλύτερου ασφαλιστικού κεφαλαίου στον κόσμο
- Βασική σύνταξη κατά της φτώχειας 2014

Δήθεν αντιμετώπιση: Ελλάδα, πολλές πλασματικές μεταρρυθμίσεις 1950- 2010. Τεχνικές μετακύλισης 'αξιοποιούν' κερκόπορτες του συστήματος και της πολιτικής διαχείρισης

- **Φυγή**– 'Βελτιώσεις' δημιουργούν 'τεχνητή ανωριμότητα'. Αμεσα έρχονται χρήματα. Χειρότερο μέλλον.
 - Απόσχιση κλάδων και δημιουργία νέων ταμείων, Νέα δικαιώματα, Εξαιρέσεις
- **Αδιαφάνεια**. Απουσία αναλογιστικών μελετών. Κατακερματισμός.
- **Απόκρυψη**. Απόκρυψη και παραποίηση στοιχείων.
- **Αρνηση**. Αποφυγή κάθε συζήτησης. Προσωπικές επιθέσεις σε όποιον τολμά να θέσει θέμα. (π.χ. Σπράος/Πινοσέτ).
- **Διαχείριση πραγματικότητας**. Διαστρέβλωση και σκόπιμη συντήρηση παραονήσεων.

Απόσχιση ευθυνών. Αναζήτηση 'φταίχτη'.

- Ως το 2010 – Το ένα κόμμα στο άλλο. **Τώρα: Ολοι μαζί στην τρόικα και την κρίση.**

Α. Η *πλαisiώση* της συζήτησης. **Άγνοια στόχου** Ο κόσμος άλλαξε. Εμείς δεν το καταλάβαμε

Η Ελλάδα εγκλωβίζεται στην 1η γενιά. Δεν μπορεί να προχωρήσει

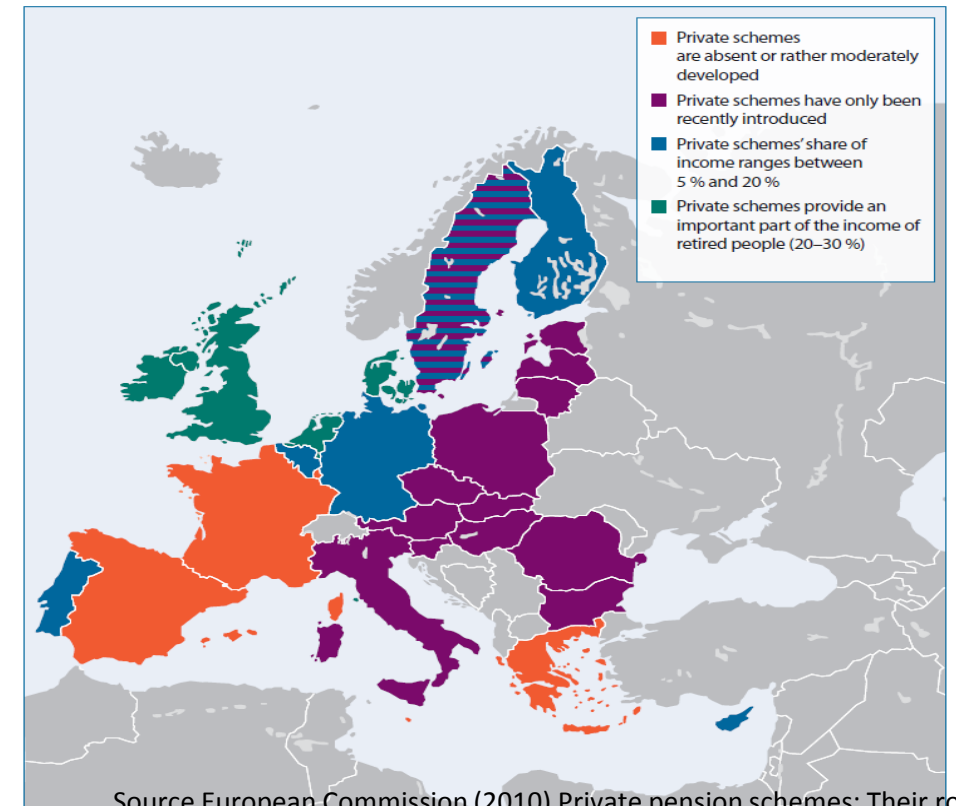
Αλλάξαν τα θέματα των εξετάσεων: Η διάδοση ιδιωτικών συντάξεων στην ΕΕ

Η Ελλάδα δεν έλυσε το πρώτο ερώτημα και δεν κατάλαβε ότι είχαν προστεθεί νέα.

Στο μεταξύ ο κόσμος προχώρησε

- **Ανταπόκριση σε γήρανση**
 - Επιμήκυνση εργασιακού βίου, περιορισμός γενναιωρίας
- **Στον ΟΟΣΑ αρχίζουν να αντιμετωπίζουν ζητήματα 21^{ου} αιώνα**
 - Αποφυγή προκαταβολικής υποθήκευσης μελλοντικής παραγωγής
 - Συνεξέταση συντάξεων και υποχρεώσεων χρέους -
 - Μετατόπιση σε συντάξεις καθορισμένων εισφορών και κεφαλαιοποίηση
 - Αλλαγή προφίλ ρίσκου του συστήματος συντάξεων
- Μόνο Ελλάδα, Ισπανία και Γαλλία **δεν** είχαν νομοθετήσει για πλαισίωση με ιδιωτικό.

Contribution of private pension schemes varies across the EU

Source European Commission (2010) Private pension schemes: Their role in adequate and sustainable pensions.

Άλλαξε κάτι το 2010; Από λόγια χωρίς πράξεις σε πράξεις χωρίς λόγια -1

«Για όλα φταίει η τρόικα. Για όλα φταίει η κρίση.». Πώς λειτουργεί ως μηχανισμός άρνησης;

- Π.χ. Β' Μνημόνιο: Υποχρέωση για έκθεση για το πού βρίσκεται το ασφαλιστικό **Νοέμβριο 2014**.
 - Είναι βιώσιμο το σύστημα; Υπάρχει θέμα φτώχειας συνταξιούχων;
- Το ΚΕΠΕ εκπονεί έκθεση. **Κρατιέται μυστική** από όλα τα κόμματα εξουσίας (ΝΔ/ΠΑΣΟΚ, ΣΥΡΙΖΑ).
- Επιχειρηματολογία: 'Δεν υπήρχε πρόβλημα το 2014. Για όλα φταίει η περίοδος από τον Ιανουάριο'.

Μηχανισμοί άρνησης/μετάθεσης λειτουργούν ξανά, μόνο ελαφρώς διαφοροποιημένοι.

I. Απόκρυψη στοιχείων

- *Αιωνία του η Μνήμη: Κοινωνικός Προϋπολογισμός (1962- † 2009)....*
- Διαχρονικές σειρές διακόπτονται – π.χ. Ετήσιο Δελτίο ΙΚΑ δεν αντεπεξέρχεται ποτέ στις συγχωνεύσεις.
- Νέες πηγές έχουν δυσεξήγητες ιδιότητες, ενώ δεν τηρούνται στοιχειώδεις κανόνες στατιστικής πληροφόρησης. Αχρήστευση στοιχείων
 - π.χ. ΗΛΙΟΣ μεταξύ 2013 και 2015 μειώνεται ο συνολικός αριθμός συνταξιούχων... Δ
 - Στοιχεία ΕΡΓΑΝΗ (εισφορές) ουδέποτε συνδέονται με ΗΛΙΟΣ (δαπάνη). ΗΛΙΟΣ ξαφνικά διακόπτεται.
- Νέοι θεσμοί τηρούν σιγή ιχθύος: Εθνική Αναλογιστική αρχή – τελευταία ανακοίνωση 2009. Κοινωνική ασφάλιση στοιχεία ήδη δημοσιευμένα από την ΕΕ. «Νέοι Πίνακες στοιχείων Νοεμβρίου 2010 δεν οδηγούν πουθενά».
- **Αποτελέσματα** της απόκρυψης: Περαιτέρω **Επιδείνωση** της κατάστασης
 1. **Ενίσχυση φοβίας συζήτησης.** Αν γίνουν γνωστά τα στοιχεία, τότε θα εισπραχτεί το πολιτικό κόστος για όλη την περίοδο απόκρυψης και όχι μόνο το τελευταίο διάστημα.
 2. **Αδυναμία κατανόησης** διαπραγματεύσεων. Τα *πραγματικά* στοιχεία είναι γνωστά στην Κυβέρνηση και την Τρόικα, όχι στους υπόλοιπους. Αγνοία του πραγματικού προβλήματος προς επίλυση. Π.χ. Πόσο πραγματικά κατέρρευσαν τα έσοδα;

Από λόγια χωρίς πράξεις σε πράξεις χωρίς λόγια -2

- II. **Αποφυγή συζήτησης - 'Στρουθοπαρεμβασμός'**: μεταξύ πανικών το θέμα εξαφανίζεται.
 - **Πεποίθηση ότι αρκεί να συνεχίσουμε στην ίδια κατεύθυνση** (συμπλήρωση της πορείας προς σταθερό στόχο).
 - Ακτιβισμός και αποτελεσματικότητα – αφού κάνουμε κάτι (ενώ πριν δεν κάναμε τίποτε), τότε πρέπει να έχουμε αποτέλεσμα...
 - **Άγνοια μεταβολής εξωτερικών συνθηκών** – Αν αλλάξει το πρόβλημα, τότε δεν θα το πάρουμε είδηση.
- III. **Μετάθεση ευθυνών . Φταίνε εξωτερικοί παράγοντες, χωρίς ευθύνη του συστήματος ασφάλισης.**
 - Για τις περικοπές δεν φταίει αυτός που τις κάνει, αλλά η κρίση ή οι αστοχίες της τρόικας.
 - Ενισχύεται με ονοματολογία περικοπών, απαρίθμηση στις τρίμηνες βεβαιώσεις συνταξιούχων –
 - ΣτΕ: «'Μας το είπε η Τρόικα', δεν είναι επαρκής δικαιολογία». Ανάγκη δικαιολόγησης, έστω και εκ των υστέρων.
 - Σύγχυση **διαρθρωτικών** και **συγκυριακών** παραγόντων. Η γήρανση και δομικά προβλήματα εξαφανίζονται ως αιτίες.
 - **Αποτέλεσμα: Άγνοια του πού βρισκόμαστε σήμερα.** Ποιο είναι το σύστημα που ισχύει για τους σημερινούς εργαζόμενους; Είναι Τα καταστατικά των Ταμείων του 2009, *πριν ή μετά τις περικοπές;*
 - i. *Αν οι περικοπές είναι προσαρμογές εξ αναβολής, τότε {το σημερινό σύστημα= «καταστατικά μετά περικοπές»}*
 - ii. *Αν οι περικοπές οφείλονται σε άσχετες αστοχίες, τότε {το σημερινό σύστημα= «καταστατικά πριν περικοπές»}*
 - **An ii**, τότε είναι εφικτή η επιστροφή στο 2009, μόλις φύγει η κρίση. άκοπη διόρθωση.
 - **An i**, τότε το μείζον θέμα είναι η ασφάλεια δικαίου – πώς και με τι σύνταξη θα βγεί κάποιος στη σύνταξη το 2017;

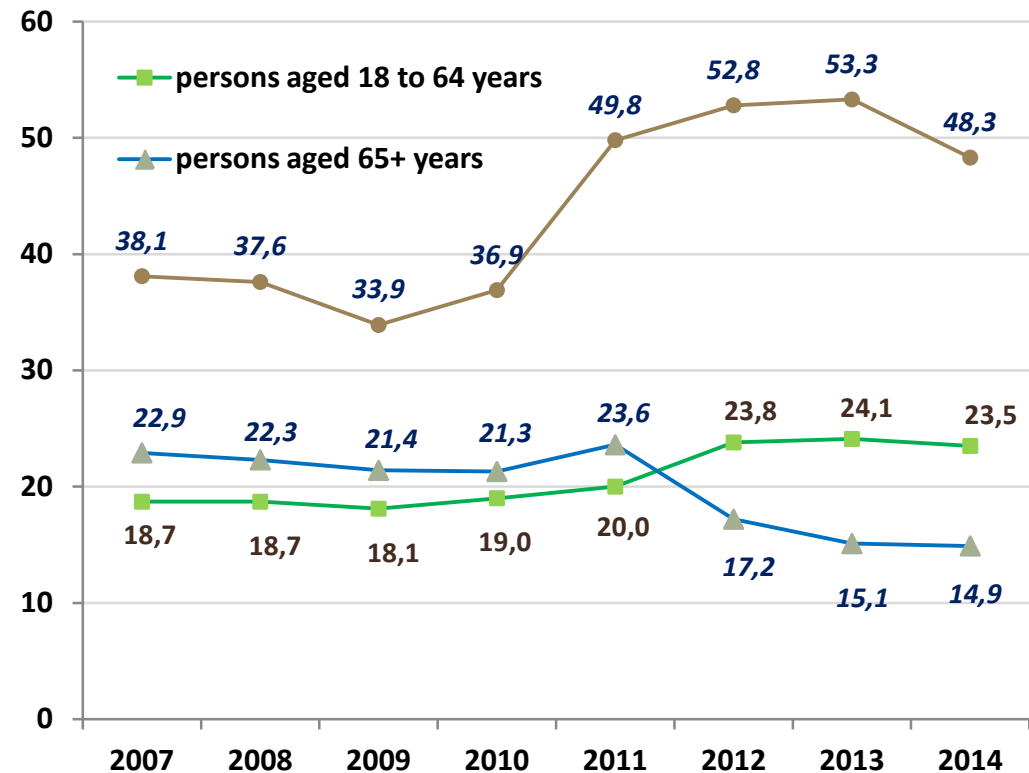
Αναχρονισμοί / Αναλήθειες / Ανακρίβειες α. 'Η φτώχεια χτυπά τους ηλικιωμένους';

Όχι: Αναχρονισμός

Η φτώχεια ατόμων 65+ μειώθηκε κατά το ένα τρίτο στην διάρκεια της κρίσης από 24% το 2011 στο 15% το 2014

Αντιθέτως εκτοξεύτηκε η φτώχεια εργαζομένων με προβλήματα πρόσβασης στην αγορά εργασίας (άνεργοι, οικογένειες).

Όμως, δεν προχωρά το εγγυημένο εισόδημα (που θα οφελούσε τους άτυχους) επειδή διατίθενται οι διαθέσιμοι πόροι σε ηλικιωμένους

Αναχρονισμοί / Αναλήθειες / Ανακρίβειες β. 'Οι συντάξεις μειώθηκαν κατά 40%'

ΌΧΙ: Αναλήθεια

Μειώθηκαν >40% **μόνο** συντάξεις άνω των €2000.

Μείωση άνω των 30% υπέστησαν περί τις 48 χιλιάδες άτομα, 2% των συνταξιούχων.

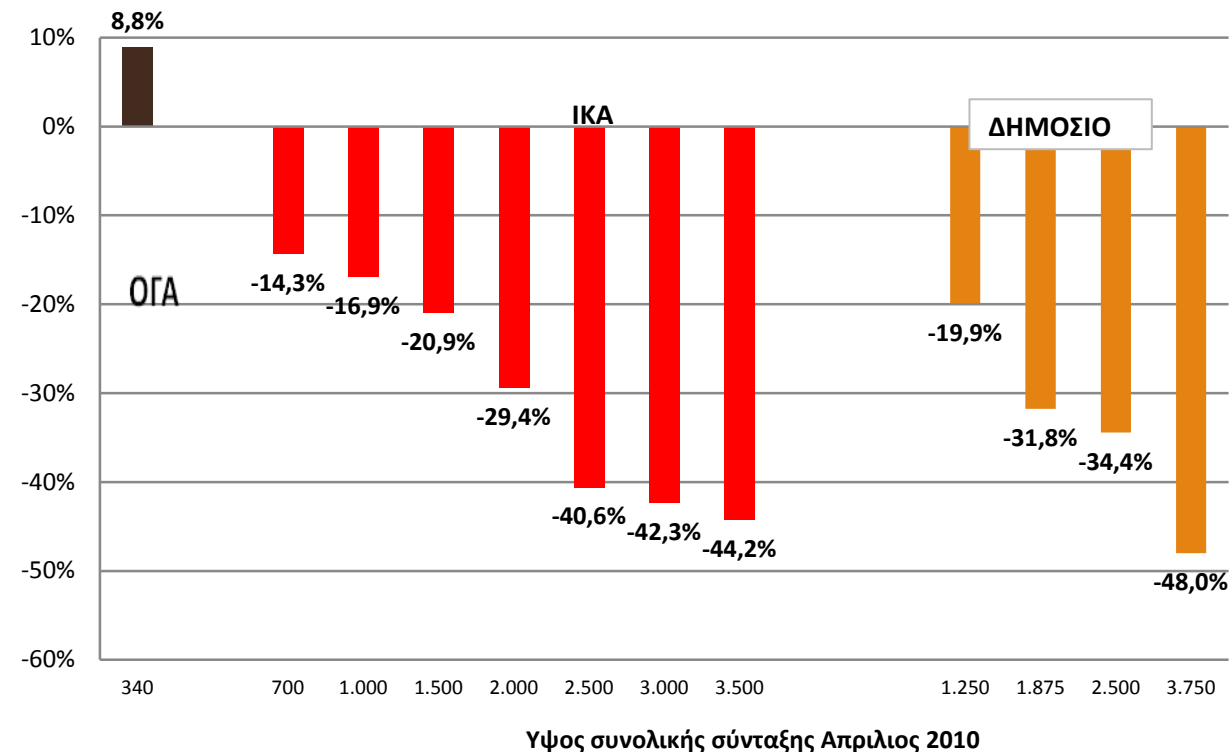
Οι συντάξεις κάτω των €1000 μειώθηκαν λιγότερο από τις αποδοχές εργαζομένων. (που μειώθηκαν περί το 30%)

ΚΟ όρια ΙΚΑ έχασαν τα δώρα εορτών (14,3%), **το μισό** από τους χαμηλόμισθους.

Χαμηλοσυνταξιούχοι οι (σχετικά) τυχεροί της κρίσης. Όμως συζήτηση σαν να ήταν οι χαμένοι.

Οι πραγματικά χαμένοι **αγνοούνται συστηματικά**.

Σωρευτικές μεταβολές συντάξεων 04/10 ως 2/13

Αναχρονισμοί / Αναλήθειες / Ανακρίβειες γ1. 'Οι συντάξεις είναι χαμηλές

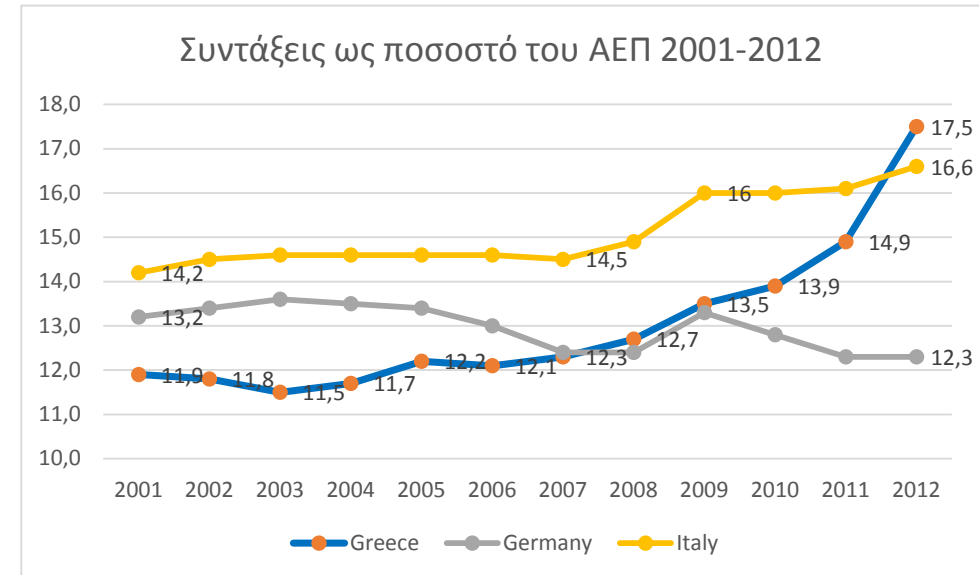
ΌΧΙ: Αναλήθεια ως προς τις σημερινές

Ως ποσοστό του ΑΕΠ ανέβηκαν 5 μονάδες.

1. Πρόωρη συνταξιοδότηση
2. Μειώσεις μικρότερες από άλλα εισοδήματα
3. Κατάρρευση ΑΕΠ.

Αν η κρίση δεν διορθωθεί μόνη της απαιτείται προσαρμογή συντάξεων.

Είμαστε συνολικά 26% φτωχότεροι. Οι συνταξιούχοι πρέπει να προσαρμοστούν αναλογικά με τους άλλους.

2013 δεν υπάρχει στη Eurostat...

Υψηλότερες στην ΕΕ

Αναχρονισμοί / Αναλήθειες / Ανακρίβειες γ2. 'Οι συντάξεις είναι χαμηλές'

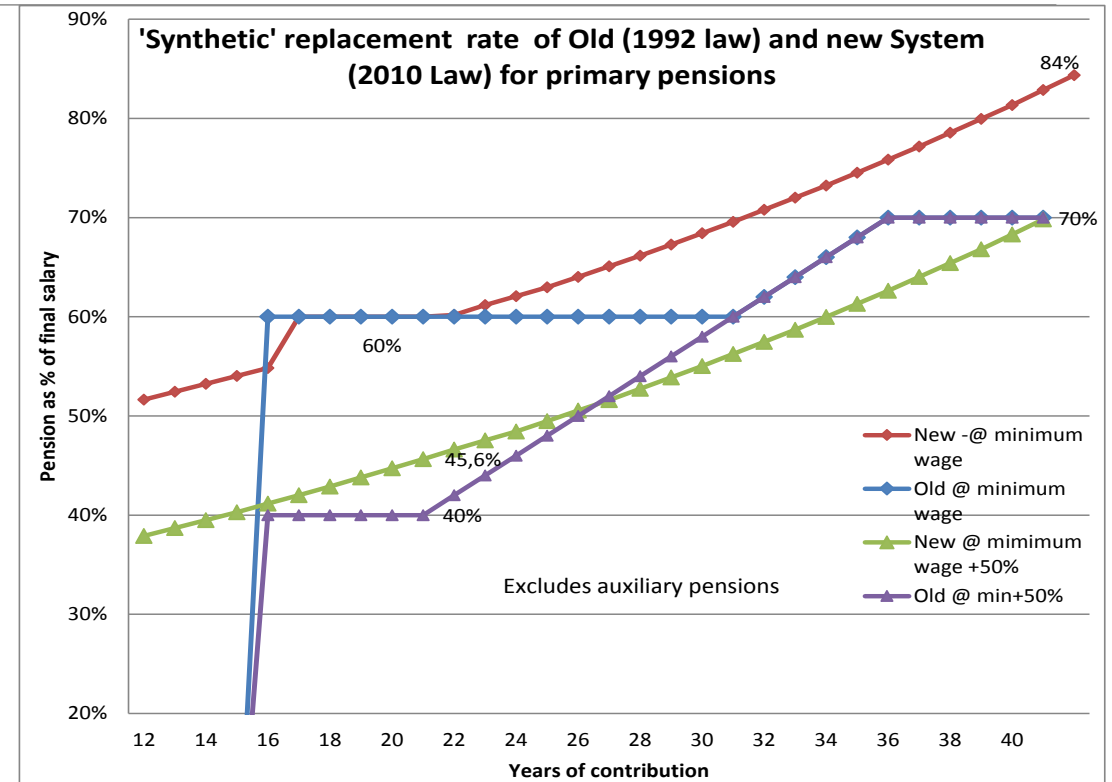
ΌΧΙ: Ανακρίβεια ως προς τις μελλοντικές

Ο 'νόμος Λοβέρδου' **δεν** οδηγεί σε χαμηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης από το 'σύστημα νέων του Ν2084/92'. Χαμηλά σε σχέση με 'προ 1992'.

Χαμηλές συντάξεις **μόνο** αν συνεχίσουν λίγα χρόνια εισφορών (δηλαδή συνέχιση εισφοροδιαφυγής τα επόμενα 30 χρόνια).

Ποσοστά αναπλήρωσης **>90%** (με επικουρικές) με αμιγώς κρατικό, διανεμητικό, σύστημα.

Προκαταβολική δέσμευση παραγωγής από σήμερα για 2030, με δέσμευση ότι χρηματοδοτείται με φόρο στην εργασία.

'υποθετικά ποσοστά αναπλήρωσης'. Νόμος 2010 και νόμος 1992.

Β. Το περιεχόμενο της συζήτησης

Αυτοπαγίδευση και δέσμευση πορείας

**ΜΕΤΑΘΕΣΗ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ
2.0**

*Από λόγια
χωρίς πράξεις
σε πράξεις
χωρίς λόγια*

**ΑΠΟΚΡΥΨΗ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ**

Διακοπή
δημοσιοποίησης
Αδυναμία
διαχρονικών
συγκρίσεων

Αύξηση πολιτικού
κόστους
Αδυναμία
παρακολούθησης
διαπραγματεύσεων

**Αδυναμία
οικοδόμησης
συμμαχιών**

**ΑΠΟΦΥΓΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ**

Στρουθοπαρεμβατισμός
Μεταξύ πανικών το
θέμα εξαφανίζεται

Αρκεί να συνεχίσουμε
στην ίδια κατεύθυνση
Συμπλήρωση σταθερού
προγράμματος αρκεί

**Άγνοια/ έλλειψη
κατανόησης
εξωτερικών
συνθηκών**

**ΜΕΤΑΘΕΣΗ
ΕΥΘΥΝΩΝ**

Για όλα φταίει η
τρόικα ή η κρίση.
Όχι το σύστημά μας.

Σύγχυση διαρθρωτικών
και συγκυριακών
παραγόντων
Ποιο είναι το σημερινό
σύστημα;

**Άγνοια/ έλλειψη
κατανόησης
εσωτερικής
κατάστασης**

**ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΗ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Ανακρίβειες
Αναλήθειες
Αναχρονισμοί

Λάθος στόχευση
Αγνόηση
πραγματικών
προβλημάτων

**Εγγενής
συντηρητισμός**

*Λάθος λύσεις
σε λάθος
πρόβλημα*

Στροβιλισμός προς την πλήρη απαξίωση

- Η οικονομία και η κοινωνία του 21^{ου} αιώνα απαιτούν ένα σύστημα συντάξεων που
 1. Αποτρέπει την φτώχεια των ηλικιωμένων (1^η γενιά ασφαλιστικού) +++
 2. είναι Ικανό να ανταπεξέλθει στη γήρανση του πληθυσμού (2^η γενιά ασφαλιστικού) **αλλά**
 3. Που δεν δεσμεύει προκαταβολικά την παραγωγή τις δύσκολες εποχές (3^η γενιά).
- ❖ Όλοι επιμένουν σε πεπαλαιωμένες προτάσεις που απαντούν:
- ❖ **μόνο** στο 1, **μερικά** στο 2 και **καθόλου** στο 3.
 - ❖ Τα προβλήματα του συστήματος (περικοπές) οφείλονται σε **δομικούς** και **όχι συγκυριακούς** λόγους
 - ❖ Η απόκρυψη του δομικού προβλήματος τροφοδοτεί **εκ νέου ελλείμματα** και **περικοπές**.
 - ❖ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ: ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΔΕΝ ΠΛΗΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΛΕΟΝ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ.
 - ❖ Το σύστημα απαξιώνεται στα μάτια των εργαζομένων και μετατρέπεται σε φόρο στην εργασία.

Μόνο επανεκκίνηση μπορεί να αποτρέψει την πλήρη απαξίωση
Πώς; Ποιος; Πότε;

Μεταρρυθμίσεις και μεταρρυθμιστές

«Η μεταρρυθμισιολογία» θυμίζει λίγο τον αφελή Μαρξισμό: Αποδεικνύεται ότι κάτι «είναι σωστό» ή ότι «πρέπει να γίνει» για να καταλήξουμε ότι «θα γίνει». Όπως η «ιστορική αναγκαιότητα».

- (πιθανή χρησιμότητα= 'εγώ το είπα εγκαίρως και δεν υπέχω ευθύνη')

ΛΑΘΟΣ. – Μια μεταρρύθμιση απαιτεί διατύπωση πολιτικών προτάσεων και μεταρρυθμιστές που θα την εισηγηθούν. Δεν γίνεται μόνη της.

- Μια τεχνοκρατική πλήρης πρόταση δεν είναι μεταρρύθμιση. Όπως **μια καλή ιδέα δεν είναι πράξη.**

Κρίσιμο ερώτημα: Πώς και ποιος και πότε θα πείσει ανθρώπους να εγκαταλείψουν το **γνωστό και γνώριμο** για να ρισκάρουν το **άγνωστο και άβολο**;

- Η (αστική) κοινωνική επιστήμη δεν εξετάζει **ριζικές** αλλαγές:
 - Οικονομικά --- Ceteris paribus και οριακές αλλαγές
 - Κοινωνιολογία - --- Γιατί οι θεσμοί **λειτουργούν** και όχι γιατί **εγκαταλείπονται**. Functionalism

Εξαίρεση: Λενινιστική θεωρία της επανάστασης

Λένιν και ανατροπές

Θεωρία ταξικής ανατροπής μέσω της ταξικής συνείδησης - G.Lukács, Β.Ι.Λένιν:

1. Αντικειμενικές συνθήκες (class *in* itself) – τεχνοκρατική (αφ υψηλού) υπόδειξη
2. Υποκειμενικές συνθήκες (class *for* itself) - συνειδητοποίηση θεμάτων που ενώνουν
3. Πολιτική έκφραση εντός συστήματος (σοσιαλδημοκρατία)
4. Πολιτική έκφραση με ενσυνείδητο κόμμα ανατροπής (μπολσεβίκοι).

Ριζικές αλλαγές οποιουδήποτε συστήματος περνάνε από αντίστοιχες φάσεις

- I. Τεχνοκρατική διαπίστωση
- II. Διάδοση ευρύτερα πέραν ακαδημίας/ επιστήμης
- III. Λύσεις (παραμετρικές) εντός συστήματος
- IV. Νέο σύστημα και εγκατάλειψη παλαιού.

Ναρκοθέτηση προτάσεων για συντάξεις

Κάθε μια από τις τέσσερις φάσεις είναι ναρκοθετημένη:

1. Αποθάρρυνση τεχνοκρατικών μελετών που αναδεικνύουν το πρόβλημα. **Στρατευμένη επιστήμη**: Κομματικοποίηση της επιστημονικής έρευνας – Διοχέτευση έρευνας σε ανώδυνες κατευθύνσεις.
2. **Bullying από τα ΜΜΕ**. Στοχοποίηση προτάσεων και προτεινόντων. Π.χ. Σπράος. Εκφοβισμός επιτροπής Υπουργείου εργασίας.
3. **Μεταρρύθμιση με δόσεις χωρίς στοιχεία**. Ανώδυνες αλλαγές αναφέρονται ως ανατροπές.
4. Ενδεια προτάσεων και προτεινόντων.

Η ανάγκη για ριζική αλλαγή δεν μεταφέρεται σε πολιτική πράξη. Ευθύνη όχι μόνο του πολιτικού συστήματος αλλά της ευρύτερης κοινωνίας.

Ηγεσία από τα μετόπισθεν -

Γ. Η διαδικασία της συζήτησης: **Αβελτηρία**

Η Λενινιστική θεωρία της επανάστασης και η αδυναμία ριζικής αλλαγής

